

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Кафедра права, психології та сучасних європейських мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія

для підготовки
студентів

освітнього ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору 2018

галузі знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

073 Менеджмент

(шифр і найменування спеціальності)

освітня програма

Торговельний менеджмент

назва освітньої програми / спеціалізації

академічні групи

МТ-18, ЗМТ-18

шифри академічних груп

статус дисципліни

обов'язкова

Харків, 2020 рік

Розробник:

Жукова Анна Ігорівна
доцент, кафедри права, психології та сучасних
європейських мов, кандидат філософських
наук

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

10.09.2020 р.

Керівник (гарант) освітньої
програми

Мирошніченко Юрій Вікторович,
доцент кафедри маркетингу, менеджменту та
торговельного підприємництва, кандидат
технічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

10.09.2020 р.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
кафедра права, психології та сучасних європейських мов

назва кафедри

протокол від 10.09.2020 р. № 1.

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 11.09.2020 р. № 1.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціологія» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності спеціальність 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів обсягу знань із вивчення структури та змісту спеціальних соціологічних теорій та сутності змісту соціологічних явищ і процесів у практичній діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні концепції соціології, практичні навички проведення соціологічних досліджень з актуальних проблем сучасного життя людини в суспільстві.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення дисципліни є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Соціальна відповідальність бізнесу».

Мова викладання – українська.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціологія як наука

Місце і роль соціології в системі наук про суспільство. Предмет і об'єкт соціології. Функції, принципи, методи, категорії соціології, основні закони соціології. Структура соціологічного знання: теоретична соціологія, спеціальні соціологічні теорії, прикладна соціологія. Соціальні ролі, норми та цінності.

Тема 2. Історія становлення і розвитку соціології

Етапи розвитку і становлення соціології. Соціологічна теорія О. Конта: основні положення, методологія. Соціологічна теорія Г. Спенсера: основні положення, методологія. Наукові погляди К. Маркса, їх вплив на розвиток соціологічної думки. Соціологічний підхід до розуміння суспільства Е. Дюркгейма, суть його соціологізму та запропонованого ним соціологічного методу. Розуміюча соціологія М. Вебера, його теорія соціальної взаємодії. Структурний функціоналізм Т. Парсонса. Становлення та розвиток вітчизняної соціології. Соціологічні погляди С. Подолинського, М. Драгоманова і Ф. Вовка, М. Грушевського, Б. Кістяківського, С. Дністрянського, М. Туган-Барановського. Сучасний етап розвитку соціологічної науки.

Тема 3. Суспільство як соціальна система

Зміст поняття суспільство, його сутнісна характеристика. Системний підхід до вивчення суспільства в соціології. Базисні компоненти суспільного життя: соціальні процеси, взаємодії, відносини та зміни; соціальні спільноти та соціальні інститути; соціальний зв'язок і контроль. Сутнісні риси суспільства, проблема типологізації суспільств. Характерні риси і тенденції постіндустріального суспільства. Соціальна структура суспільства та її складові. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність. Соціальна взаємодія, соціальний контроль та соціальні відносини.

Тема 4. Соціологія особистості

Поняття особистості в соціології. Особистість як об'єкт і суб'єкт соціальних відносин, її місце в системі соціальних зв'язків. Соціальна структура та типологія особистості. Процес соціалізації: етапи (первинна, вторинна), компоненти (освіта та виховання). Соціальна поведінка та фактори її формування. Соціальний статус і соціальна роль особистості, шляхи їх набуття. Рольовий набір і рольові конфлікти. Девіантна поведінка особистості, її причини та види.

Тема 5. Соціологія культури

Суть і структура культури. Основні елементи культури (цінності, норми, санкції), їх різновиди, фактори формування, взаємозв'язок. Функції культури. Поняття цивілізація, культура суспільства. Інтелектуальне, духовне життя суспільства. Закономірності культурного життя. Культура і свобода суспільства. Особливості культурного процесу. Субкультури. Молодіжна

субкультура. Сучасні проблеми взаємодії національних культур. Співвідношення соціології культури і соціології науки.

Тема 6. Соціологія праці і управління

Соціологічна сутність праці. Праця як базовий соціальний процес, її функції. Ставлення до праці. Мотивація трудової діяльності. Особливості мотивації в Україні. Соціальне управління в трудовій сфері, його функції. Складові системи соціального управління. Методи соціального управління. Самоуправління, його функції. Сутність поняття організація. Види організацій. Прямі і зворотні зв'язки. Форми зворотніх зв'язків. Сутність поняття організаційна культура. Роль керівника, його авторитет і лідерство в управлінні взаєминами.

4.2. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Соціологія як наука	28	4	4			20						31	2	2			27							
Тема 2. Історія становлення і розвитку соціології	32	6	6			20						29	2				27							
Тема 3. Суспільство як соціальна система	32	4	4			24						31	2	2			27							
Тема 4. Соціологія особистості	28	4	4			20						31	2	2			27							
Тема 5. Соціологія культури	32	6	6			20						29	2				27							
Тема 6. Соціологія праці і управління	28	4	4			20						29		2			27							
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28	28			124						180/6	10	8			162							

Навчальні матеріали з освітнього компоненту доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4685>

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Соціологія як наука

1. Функції, принципи, методи, категорії соціології, основні закони соціології.

2. Структура соціологічного знання

Тема 2. Історія становлення і розвитку соціології

1. Етапи розвитку і становлення соціології.

2. Становлення та розвиток вітчизняної соціології.

3. Сучасний етап розвитку соціологічної науки.

Тема 3. Суспільство як соціальна система

1. Базисні компоненти суспільного життя

2. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність. Соціальна взаємодія, соціальний контроль та соціальні відносини.

Тема 4. Соціологія особистості

1. Процес соціалізації: етапи (первинна, вторинна), компоненти (освіта та виховання).

2. Рольовий набір і рольові конфлікти.

Тема 5. Соціологія культури

1. Закономірності культурного життя.

2. Співвідношення соціології культури і соціології науки.

Тема 6. Соціологія праці і управління

1. Сутність поняття організаційна культура.

2. Мотивація трудової діяльності.

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4685>

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачені навчальним планом

7. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Осінь 2020/2021 н. р.

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	60
1.1	<i>Тема 1</i>		
	Робота на семінарському занятті	3	3
	Самостійна робота	2	2
1.2	<i>Тема 2</i>		
	Робота на семінарському занятті	3	3
	Самостійна робота	2	2
1.3	<i>Тема 3</i>		
	Робота на семінарському занятті	3	3
	Самостійна робота	2	2
1.4	<i>Тема 4</i>		
	Робота на семінарському занятті	3	3
	Самостійна робота	2	2
1.5	<i>Тема 5</i>		
	Робота на семінарському занятті	3	3
	Самостійна робота	2	2
1.6	<i>Тема 6</i>		
	Робота на семінарському занятті	3	3
	Самостійна робота	2	2
	Виконання контрольної роботи	15	15
1.	<i>Додаткові бали</i>	15	15
2	Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)	40	40
2.1	Завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування)	30	30
2.2	Завдання на оцінювання практичних навичок (ситуаційне завдання)	10	10
3	Оцінка з дисципліни	100	100

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основні джерела інформації

1. Курчаба Т. Б. Соціологія : навч.-метод. посіб. / Т. Б. Курчаба. – Львів : ПП Сорока Т. Б., 2015. – 183 с.
2. Лукашевич М. П Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій : підручник / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков, Ю. І. Яковенко. – Київ : Каравела, 2018. – 544 с.

8.2. Додаткові джерела інформації

3. Жовновата В. О. Особливості соціальної структури українського суспільства: проблеми дослідження / В. О. Жовновата // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. – 2016. – Випуск 10. – С. 124–132
4. Малиш Л. О. Класичні принципи та правила досліджень соціальної стратифікації / Л. О. Малиш // Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки. – 2017. – Т. 196. – С. 3-12. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMA_s_2017_196_3.
5. Рудінська О. В. Сучасна структура та ефективність методів менеджменту / О. В. Рудінська, Н. І. Ленська // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. – 2016. – Т. 15, вип. 2. – С. 105-122. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rectpu_2016_15_2_9
6. Харун О. А. Класифікація методів управління трудовим потенціалом промислових підприємств / О. А. Харун // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2016. – Вип. 10(2). – С. 121-125. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_10%282%29__29